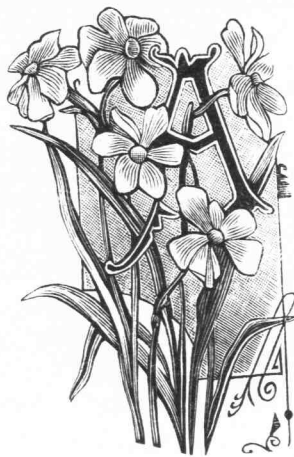

* ΠΑΡΕΞΗΓΗΘΕΙΣΑ ΜΕΓΑΛΟΦΥΪΑ *

Ν ἠπῆρξε συγγραφεὺς ποῦ παρεξηγήθη εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐξελήφθη ὡς ἓνας χυδαῖος μυθιστοριογράφος, αὐτὸς εἶνε ὁ **Zolā**.

Καὶ αὐτὸ συνέβη, γιὰ τὸ πρῶτον, ποῦ μετεφράσθη σὴν ἑλληνικὴν ἀπὸ τὰ πολλὰ μεγαλοφυᾶ ἔργα του, ἧτο ἡ **NANA**.

Οἱ ἀναγνώσαντες τὴν μετάφρασιν αὐτὴν, δὲν ἤξευραν ὅτι τὸ ἔργον αὐτὸ ἀποτελοῦσε ἓνα μέρος τοῦ ὅλου μεγαλοφυοῦς πνευματικοῦ οἰκοδομήματος, τὸ ὁποῖον ἀνήγειρεν ὁ μέγας φυσιοκράτης κοινωνιολόγος, ὁ ἀναπαυόμενος στὸ Πάνθειον τῆς Γαλλίας, γιὰ τὴν ἐδόξασε τὴν πατρίδα του καὶ εἰμίμησε τὴν ἀνθρωπίνην εὐφυΐαν. Κατεχόμενοι τοῖναντίον ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀγνοίαν ἐξέλαβον τὴν **NANA** ὡς πορνογραφικὸν ἐγκρίσημα, μὲ τὸ ὁποῖον ἐπεδιώχθη ἡ προσβολὴ τῆς δημοσίας ἠθικῆς.

Ἄν ἐγνώριζαν ὅτι ὁ **Zolā** μὲ τὴν εἰκοσάδα τῶν μυθιστορημάτων του, μὲ τὰ ὁποῖα ἔγραψε τὴν φυσικὴν καὶ κοινωνικὴν ἱστορίαν μιᾶς οἰκογενείας ποῦ ἔζησε κατὰ τὴν δευτέραν ἐν

Γαλλίᾳ αὐτοκρατορίαν, τῶν **Ρουγγῶν—Μακάρ**, ἐπεχείρησε καὶ ἐξετέλεσε ἓνα γενικὸν σχέδιον, χωρὶς νὰ παρεκκλίνῃ τῆς εὐθείας γραμμῆς, τὴν ὁποῖαν διεχάραξε, θὰ ἀπεκόμιζαν ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς **NANA** τὴν ἐντύπωσιν ἐκείνην, τὴν ὁποῖαν ἀποκομίζουσι ὅλοι οἱ γνῶσται, καθὼς προεῖπα, τοῦ μεγαλοφυοῦς πνευματικοῦ οἰκοδομήματος, τὸ ὁποῖον ἀνήγειρεν ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ μεγάλου φυσιοκράτου κοινωνιολόγου, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν ἀδάμαστον θέλησίν του καὶ τὴν ἀκατάβλητον δύναμιν τοῦ πνεύματός του κατέρριψε γιὰ πάντα τὰς ἀνθρωπίνους προλήψεις.

Ἄν ὅμως ὁ **Zolā** ἐξελήφθη ὡς πορνογράφος ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ποῦ ἀνέγνωσαν τὴν μετάφρασιν τῆς **NANA**, καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπὸ ἐκείνους ποῦ δὲν τὴν ἀνέγνωσαν, καὶ οἱ ὁποῖοι εἶνε οἱ περισσότεροι, σὴν Γαλλίαν ἢ ἔκδοσις τῶν ἔργων του ἐπροκάλεσεν ἀληθινὴν ἐπανάστασιν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων καὶ μάλιστα τῶν γραφόντων.

Ἡ **TABERNA** του π. χ., ὅταν τὸ πρῶτον ἐδημοσιεύθη, προσεβλήθη μὲ ἀπαραδεξιμᾶτιστον βαναυσίτητα. Δὲν ἔμεινε ὕβρις ποῦ νὰ μὴν ἐπερριφθῇ στὸν συγγραφέα τῆς καὶ χυδαίτης ποῦ νὰ μὴν ἀπειτολημῆ γιὰ νὰ χαρακτηρισθῇ δῆθεν τὸ θαναμάσιον ἔργον του. Γιὰ τὴν Γαλλίαν, κυριαρχούσης τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τῆς ρωμαντικῆς σχολῆς, κατείχοντο οἱ γράφοντες ἀπὸ τὴν σεμνοτυφίαν, ἡ ὁποῖα δὲν ἐπέτρεπε νὰ περιγράφονται τὰ πρά-

Emilio Zolty

γματα καθὼς εἶνε, καὶ νὰ διατυπώνωνται ἡ ἰδέες μὲ τὸν φωτιστικὸν τρόπον ποῦ τῆς κατέστρωσεν ὁ Ζολᾶ στὰ ἔργα του. Ὁ διωγμὸς λοιπὸν ἐναντίον τῶν ἔργων τοῦ μεγάλου συγγραφέως ἐγενεῖν ἀμειλίχτος.

Ὅλοι, περιορισθέντες μόνον στὴν ἔρευναν τοῦ ἐξωτερικοῦ τύπου, στὴν χρῆσιν τῶν λέξεων ποῦ προσέκρουον στὴν σεμιωτυφίαν, δὲν ἠθέλησαν νὰ διδῶν τὴν πρόθεσιν τοῦ Ζολᾶ, ἡ ὁποία ἀπέβλεπε στὴν ἐπιτέλεσιν ἐνὸς ἔργου καθαρῶς φιλολογικοῦ, ζωηροτάτου ἱστορικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος. Τὸν κατηγοροῦσαν ὡς χυδαιολόγον καὶ ἐπεξή- τησαν ν' ἀποτρέψουν τὴν ἀνάγνωσιν καὶ συνεπῶς τὴν εὐρείαν διάδοσιν τῶν ἔργων του, γιὰ νὰ ἀποθαρρύνουν τὸν ἀδάμαστον ἐπαναστάτην, τὸν ἐπιχειρήσαντα καὶ τέλος κατορθώσαντα νὰ ἀνατρέψῃ τὸν ρωμαντισμὸν, ὁ ὁποῖος, καθὼς ὅλοι εἰξεύρομεν, δὲν προκύπτει ἀπὸ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων.

Ὁ Ζολᾶ ὅμως ἀτάραχος ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον ἐχάραξεν ἡ μεγαλοφύνα του καὶ ἔστρωσεν ἡ χαλύβδιος γραφίς του. Ἀντιλήφθη ταχέως ὅτι τὰ ἔργα του θὰ τὸν ὑπερασπίσουν καὶ θὰ ἐπιβάλλουν τὴν σχολήν, τῆς ὁποίας ἐγενεῖν ὁ ἰδρυτὴς καὶ διδάσκαλος, γιὰ εἶνε ἔργα ἀληθείας, εἶνε ἔργα ποῦ κατέκρουσαν τὸ ψεῦδος καὶ ἐγράφησαν μὲ τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ, στὴν ὁποῖαν μόνον ἡ ἀλήθεια βραίσκει θέσιν. Καὶ ἐνῶ ἔμεναν ἀπαθὴς στὴν βίανουσιν καὶ ἀνένδοτον ἐπίθεσιν τῶν φονασκῶν, ἔλεγε πρὸς τὸ Κοινόν, «ὅτι πρέπει ν' ἀναγνώσῃ τις τὰ μυθιστορήματά του, νὰ τὰ ἐννοήσῃ καὶ νὰ ἴδῃ καθαρῶς τὸ σύνολόν των, πρὶν ἢ ἐπιφέρῃ τὰς προχειροῦς κρισεις, τὰς χυδαίας καὶ μωσαράς, αἱ ὁποῖαι κυκλοφοροῦν περὶ τοῦ αὐτοῦ του καὶ περὶ τῶν ἔργων του». Αὐτὸ πρέπει νὰ κάμουν καὶ οἱ Ἕλληνες ἀναγνώσται γιὰ νὰ ἐκτιμήσουν τὸ κολοσσιαῖον πνευματικὸν οἰκοδόμημα τοῦ Ζολᾶ, μὲ τὸ ὁποῖον διεφώτισε τὸν λαόν, γιὰ τὸν ὁποῖον εἰργάσθη καὶ γιὰ τὸν ὁποῖον ἐπάλασεν.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ZEPMINA, τοῦ ὁποῖου ἡ ἔκδοσις ἐπροκάλεσε τόσῃν γύσιν αἵματος στὸ Βέλγιον, δὲν εἶνε, καθὼς ἐξελέφθη ἀπὸ ἐκείνους ποῦ δὲν κατώρθωσαν ν' ἀντιληφθοῦν τὸ πνεῦμά του, ἕνας αἰμοβόρος καὶ ἄγριος μυθιστοριογράφος, ἀλλὰ τὸν- ναντίον τρυφερότατος καλλιτέχνης, μὴ λεπτοφνῆς ψυχῆ, γεμάτη ἀπὸ αἰσθήματα ὅαν

ἐκεῖνα ποῦ συναντᾷ κανεὶς στὴς ἀγωνιζόμενες γιὰ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δικαιοσύνην λαϊκῆς οἰκογένειας. Οἱ μελετηταὶ τοῦ πολυσχιδοῦς ἔργου τοῦ ἀθανάτου κοινωνιολόγου, τοῦ διατυπωθέντος εἰς ὑπερ- πεντήχοντα βιβλία, τὸ γνωρίζουν αὐτό, καὶ γι' αὐτὸ σήμερον ὁ Ζολᾶ τιμᾶται ἀπὸ αὐτοὺς ὡς ὁ κράτιστος τῶν κοινωνιολόγων μυθιστοριογράφων. Γιὰ ἐκείνους ὅμως ποῦ δὲν ἐγνώρισαν, ὡς ἔπρεπε καὶ πρέπει, τὸν ἀπαράμιλλον μυθιστοριογρά- φον, ὁ ὁποῖος δὲν ἐτεχειρίσθη νὰ δημιουργήσῃ μὲ τὰ ἔργα του μίαν ἀνθρώπινον κοινωνίαν. ἀλλ' ἀνέταμε τὴν ὑφισταμένην κατητριάσας τῆς μεγάλης κακίης τῆς καὶ τὰ φοβερὰ ἐλαττώματά της, παρα- θέτω τρία μικρὰ καλλιτεχνήματά του, ἀποπνέοντα λεπτότατον ἄρωμα, μὲ τὸ ὁποῖον ἡμπορεῖ νὰ ἀρωματισθῇ τὸ μι- τιστένιο μαντῆλι κάθε ἀληθινὰ σεμνῆς κόρης, ἀτηλλαγμένης ἀπὸ τὰς μωρὰς προλήψεις ποῦ ἐθισάμισαν καὶ ἐξακόλου-

* ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ *

θοῦν νὰ βασανίζουν ὅλας τὰς σεμιωτίφους καὶ ὅλους τοὺς μωροσόφους παιδαγωγούς, οἱ ὁποῖοι νομίζουν ὅτι μὲ τὴν ψευδῆ διδασκαλίαν καὶ τὴν ἀφροσιλόγητον παιδαγωγίαν κάμνουν ἀπὸ μὲν τὰ ἄρρενα ἀληθινούς ἄνδρας, ἀπὸ δὲ τὰ θήλεια ἀληθινὰς μητέρας.

Ἐν Νέφ Φαλήρω, 1912

ΑΝΔΡΕΑΣ Π. ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

